

Gazeta literară

Anul IX, nr. 441

34

Joi 23 august 1962

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

8 pagini 50 bani

MIHAI BENIUC: Fragment de roman

DRAGOȘ VICOL: „Albatros”

EUGEN SCHILERU: „Filmul antifascist”

23 August, ziua eliberării patriei noastre de sub jugul fascist!

ȘTEFAN IUREȘ

Documentar 1944

Să ai grijă, tovarășe,
veghind filmoteca,
de imaginea caselor strimbe, din lut;
să tei seama,
celuloizidul acesta-i poteca
pe care pornim în trecut.

Cine sîntem?
Cei de la marieră,
zdrăntăroșii
care poartă în brațe, ia uite, mirifice flori
spre feciorii din fânurile cu luciferi roșii.
Dar între timp
am dat ocol soarelui de optsprezece ori.

Fii cu băgare de seamă,
fînem și la banda sonoră.
Dacă de atunci glasurile
ni s-au făcut mai adînci,
e că am prins cascade
în electrica horă
și cu dinamita ne-am făcut loc
prin kilometri de stînci.

Iți mulțumim
închide metalicele role
și fă lumina în sală.
Ne recunoști, Sesam?
Noi, scormonind cuploare
noi, rotunzind cupole,
Istoriei, ecranul
atunci i-l ocupam.

LETAY LAJOS

Regăsite

Cei răzlețiți din cîți cunosc, pe rînd
Răsar acum din depărtare
Ca rimele-ntr-o strofă, dînd
Altfior nume formă și-ntrupare.

Pribeagul proletar necunoscut
Azi are-adresă, casă, număr, stradă.
O bătrinică-ades, cu mers mărunț,
Vine din sat băciatul și-i voadă.

Și uite-l pe unchiușul cel bătrîn
Cu lustruite cizme, în scurta de aba:
— Că nu-i prea cunoșteam — mi-am zis — să vin
Să-mi văd nepotul și pe noru-mea.

Și vine prin grădini cu tineri meri
Băciatul. Și familia-i aduce.
În sat pe locul hrubelor de ieri
Se-nalță case-nalte cu uluce.

Cei răzlețiți cîndva acum se-adună,
Se regăsesc cu drag, la masa mare,
La sărbătoarea din familia comună
Dorită îndelung atît de tare.

În romînește de EMIL GIURGIUCA

FLORENȚA ALBU

August

Spre fructele lui august mă înclin,
spre ceru-i de eroi, mă ridic;
S-au împlinit grădinile de-acolo și de-aici,
Cu miștile deschise în zborului, le cuprind.

Trec peste fluvii, peste oceane astrale.
— respirația lor îmi stă pe creștet
coif albastru;
Am de făcut multe drumuri căci, iată,
s-au coapt recoltile
și am de explorat sistemul solar.

Cu poșii de o poștă trec peste timp,
înfilîndu-mă cu cel care-am fost
și cu cel ce voi fi
— ipostazele mele
scad înapoi, cresc înainte, n istorie.

August, luna maturității,
Cumpăna timpului echilibrată-n amiaza
aceasta —
Tuturor fructelor noastre
le veni vremea culesului.

„Insurecția armată victorioasă din august
1944 a deschis o eră nouă în istoria poporului
romîn, a însemnal începutul revoluției populare,
care a schimbat din temelii viața țării.”

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

TRĂIM O VIAȚĂ NOUĂ

Trăim o viață nouă în România. De vreme ce sînt de profesie scriitor adică un spectol al tuturor formelor de viață în gândire și expresie, am putut să le urmăresc caes cu ceas în evoluția lor.

În epoca noastră de biruință a socialismului, a dispărut din toate părțile societății romînești analfabetismul. Citește poporul întreg, la plug și la nicovală. Ziarele, cîtele odinioară de primar, jandarm și perceptor, se trag zilnic în milioane de exemplare. Cărțile editate și excepțional pentru cîte doi, trei autori mai călătore, scoase în cîte două, trei mii de exemplare, își încep tirajele de la 20-30 de mii în sus, ajungînd pînă la peste o sută de mii. Ieftinătatea volumelor de literatură cred că e cea mai mare din Europa. Adăugați fenomenul că sutelor de mii de copii școala le dă anual manuala de studiu gratuit.

Între numeroasele noi construcții epocale înălțate în România trebuie citată vasta sală actuală inaugurată cu prilejul Sesiunii Marii Adunări Naționale din aprilie și a Sărbătorii Colectivizării Agriculturii.

Erau de față în ziua lor festivă 12.000 (douăsprezece mii) de țărani, pe 12.000 de scaune și fotolii. Arhitecții noștri s-au întrecut să-și dea edificiului aspectele științifice și esteriore cele mai estetice. În același timp mai practic comode. Monumentala sală destinată și viltoarelor mari expoziții de rezultate ale muncii romînești iese dintr-o concepție grandioasă, din colaborarea talenților artistice armonizate cu o tehnicitate și înfrîntă superioară. La toate frumusețile imensului spațiu, lucrat ca o dantelă și o broderie, se adaugă o sonoritate atît de minunată și adînc studiată, încît peste sutele și sutele de locuri, se aude, ca și cum orătorul ar vorbi pe scaunul de elătură, și șoaptea vocii lui, de la catedra abia zărită cu ochiul.

Măreala luminoasă realizare arhitecturală are meritul să fie în ceea ce se numește în toate neamurile expresii de artă o capodoperă cu totul originală.

Putem înșira și alte multe lucruri noi. Sînt peste zece mii de sale în România. Fiecare sală are azi un cămin cultural. Pe lângă școlile elementare noi, au echipe de muzică, de dansuri și de teatru, cu actori amatori. Aparatul de radio sau de televiziune nu lipsește de niciieri. Cinematograful deschide orizonturile de informație și artă pre-tulindeni.

Și-ar fi putut închipui vechile societăți că grija actuală esențială de cultură a înfrînt zeci de teatre în țară, că vaste săli de concert și spectacole au fost clădite în orașe unde actorii amatori se înnulțesc neîntrerupți? Că scenele orășenești își răspîndesc naștetat trupule prin sate și cătune? Că în fabrici, uzine, universități și întreprinderi, alături de bibliotecă și librăria interioară se întrușesc muncitorii și muncitorii, pentru muzică, balet, dramă, comedie și teatru de păpuși? Un mare elan de inițiativă de artă pornește poporul pentru ascensiune și evoluție altădată cu nepuțință ori interzise.

Să pomenim și de viața scriitorilor, obligați în trecut să rabde de foame sau să fie argații și rîndașii categoriilor unei politici a eroilor puși în scenă de Caragiale. Scriitorului l se atribuie astăzi dreptul și puțința să trăiască cîntit și confortabil din condeiul, datorita și chemarea lui.

În ordnirea socialistă pe lângă poporul care și-a aflat pîinea de toate zilele lipsită îndelungată vreme, scriitorii și-au găsit rostul lor adevărat de ridicare continuă la cel mai înalt nivel al enluziasmului, pentru exprimarea la maximum a geniului de creație concretă. Ostași ai gîndului și ai cuvîntului scris, ei miștează pentru încoronarea patriei și a omeniții cu laurii așteptați zadarnic mîile de ani, ei păcii, marele ideal al tuturor poezelor din lume.

TUDOR ARGHEZI

23 AUGUST

PRIETENIE

Farmecul și valoarea unei cărți bune pot fi egale numai de prietenie, căci, asmeni prietenului bun, ea își umple sufletul de porții nobile, îl înzestreaază cu seica zborului către monumente...

De multe ori astfel de cărți mi-au fost soții de călătorii, și am regretat ori de cîte ori am ajuns la lină ultimă. Le-am închis cu regret, nezdindule dinaintea mea, spre a prelungi astfel clipa de bine, cea izușă cu atîpne de un albastru ca al infinitului... Deosebi, după închiderea unor astfel de cărți, am stat multă vreme cu privirea în gol, parcă uitîndu-mă cum mă se desășurată și între dramei, deosebit de buni, simpli ca genii...

Cred că astfel de oaspeți au primit la prag toți conțrații mei de vis. E vorba despre cartea sovietică, prietenă veche a scriitorilor din țara noastră.

Pe linia mare a acestei prietenii frățești, s-a ajuns de mult pînă la schimbările de experiență, că-ntr-o oțetari sau gospodari colectivști, și-mi aduc aminte cu bucurie că eu însumi am fost în Uniunea Sovietică, la un astfel de schimb de experiență, între prozatori. Nu pot uita înalta principialitate a colegilor noștri de la Moscova, dar mai cu seamă inima lor mare și caldă, atmosfera creaia în sala de adunare, unde cîndva visase Lev Tolstoi. Astfel de schimburi de experiență s-au desășurată și între dramaturgi, și vor urma desigur altele, evidențîndu-se și alte legături de frățietate. Prietenia dintre noi e legată cu mortar rar, frămîntat de miștile întregii omeniții, a mestec cu sudoarea și singele eroilor.

Opere luminoase ca ale realismului-socialist, pline de seie de viață, nu pot izvorî decît din sulte nobile,

înalte ca zborurile. Operele mari răsar numai din sulte-tele mari, luminate numai de sentimente mari. Există printre noi autori ai unor aseniene opere, și asta e una din mineriile breslei noastre, una din mineriile noastre de oameni și cetățeni ai unei țări socialiste... După optsprezece ani de muncă încordată, de frămîntări și căutări creatoare, frontul comun al scriitorilor din țările socialiste a integrat toate valorile creatoare. Mari artiști din generații mai vechi s-au alăturat lângă marii creatori mai tineri și toți mobilizați epoca, prin sigiliile talenților, conlucînd la ridicarea unui edificiu cum n-a mai cunoscut istoria omeniții...

Literatura noastră realist-socialistă aduce, în ansamblul literaturilor țărilor socialiste, o contribuție valoroasă și originală, expresie a unui popor eliberat de exploatare, constructor îndrăzneț al noii orînduirii. Noi toți, faolalță, avem cauze comune excepționale prin menirea lor, avem de construit o lume, dar avem și de apărat vechile cuceriți ale omeniității cît și dimineața fermecătoare a viitorului... Trebuie să veghem împreună, să acoperim cu inimile teaurilor uman obștesc, știința și cultura, să nu mai ajungă niciodată în minile incendiatorilor globului, — avem misiunea de a apăra omenița, acest crîn nobil, bun comun al tuturor scriitorilor! Pe toți ne unește în primul rînd asta, această genială cîntare a faptelor omenești. Avem de înzbușit sub cîntările noastre de biruință a vîlții definitive, stîrletele războaielor! Avem în fața ochilor orizontul ca mîntul, și trebuie să le apărăm lumina și larmecul, căci așa, apărăm de vrămașii avîrului către viitor. Cărțile sînt cei mai iscușiți ambasadori. Ele au trezit de atîtea ori conștiințele adormite sau lenevite, și le-au dat impulsul noi către lumina, au pregătît oamenii pentru alte și alte salturi înainte. Cărțile noastre sînt biruitoarele robiei, împîrtărit și deznașejii.

Eusebiu CAMILAR

Frumusețea devenirii

Frumosul în concepția noastră, este devenirea, adică procesul însuși al vieții și societății în transformarea continuă, fără oprire. Clasicismul, rod el însuși al unui anumit echilibru social și politic, descoperă esența frumosului în echilibru, adică într-un anumit raport al proporțiilor, în forme fixe (metrică, rimă), în repetiția modelelor de la care tinerii învățau etc. toate expresii ale unei realități concepute ca echilibrată, stratificată, statică. Dimpotrivă, romantismul, rod el însuși al unei mișcări revoluționare (pe care unii o exaltau iar alții o detestau, dar o resimețau ca atare), descoperă esența frumosului în dezechilibru, adică în ruperea raporturilor și crearea altora noi, de aceea romanticul e un geniu, adică un creator, el nu repetă, nu învață de la modelele maestrilor ci e original, are personalitate, revoluționează arta după o viziune proprie. Omul romantic nu mai e o armonie, un anume raport al proporțiilor, ci un salt în sus sau în jos, inger sau demon, hidos sau strălucitor de frumusețe, ticălos sau pur, mișel sau erou, alternantive absolute — nuanțele fiind excluse. Adevărul este că frumosul clasic sau frumosul romantic, ele însele momente în procesul dialectic al istoriei artelor, erau doar momente ale realului, izolate și absolutizate, fiindcă frumosul (transpunerea artistică a realului) este echilibrul și ruperea echilibrului după cum opera de artă este continuată și ruperea creatoare a continuității.

Realismul socialist este cel mai fecund raport al artei cu realitatea fiindcă el nu absolutizează anumite valori ci le încadrează dialectic într-un fenomen al devenirii care este al naturii însăși, el nu pierde nici o valoare reală ci o însușează într-o totalitate dinamică. Dacă în clasicism timpul și spațiul erau atone, preocuparea artistului fiind exclusiv aceea de a degaja „eternul uman”, distilat de istoric și social, în romantism arta devine națională, socială cu o violentă culoare istorică, deși cadrul istoric rămîne vag, raporturile sociale nu sînt încă necesare, stringente, iar căutarea „eternului uman” este părăsită pentru o cultivare exclusivă a particularului (istoric, național), excepționalului (pe planul personajelor) antinomilor violente. Romantismul e mai dialectic decît clasicismul, reținînd însă numai ciocnirea contrariilor. Realismul numit critic încearcă o sinteză și o depășire a contradicțiilor (ce părea atît de ineluctabilă încît anumiți critici vedeau istoria ca dialog a două tipuri de artiști fiziologic opuse); faptul a fost posibil

Paul GEORGESCU

(Continuare în pag. 6)

Pe pămîntul nemuritoarelor zboruri

narea noastră și fiecare ins în parte începe să ne îmbrățișeze și să ne comunice cu pe o bucurie intimă marea veste. Fiecare om-sovietic, de la micii pionieri pînă la bătrînul cu barbă albă, loistolană, în vîrstă de 103 ani, erau mîndri de zborul concetățenului lor Nikolaev, de parcă ei înșiși ar fi zburat.

Nu apucasesem bine să ne obișnuim cu aceste explozii de entuziasm cînd, peste puțină vreme, pe cînd ne aflam pe stadionul Dinamo din Kursk, o nouă reacție s-a produs în lanțul cavalcadei de sentimente generale de zboruri în cosmos. Reprezentantul nostru tocmai feliicit pe oamenii sovietici pentru noua izbîndă în cucerirea cosmosului, cînd transmisiunea mîngîntului s-a întrerupt și radio Moscova a vestit solemn zborul lui Popovici.

Mîngîntul nostru s-a transformat spontan într-un mîngînt — poate primul din Uniunea Sovietică — închinat zborului comun al celor doi cosmonauți. În cîntea lor au răsănat cîntecule și ritmurile dansurilor romînești, trîlul „ciocirilei” s-a ridicat sus, vrînd parcă să ajungă la urechile lor. În cîntea lor miile de tineri din tribune au năvălit pe stadion prinzîndu-se într-o „perniță” de neuit.

Aceiași nestăvilită bucurie a prins glas în telegrama comună a tinerilor romîni și sovietici adresată din Poitva celor doi cosmonauți. Bucuria aceasta a fost dusă pînă departe de valurile Niprului în clipa cînd, alături pe puntea unui vas, tot radioul ne-a adus vestea întorcerei victorioase pe pămînt a celor doi frați cosmici, ciuvavul Nikolaev și ueraineanul Popovici.

Deaceia de aceea, călcînd pe pămîntul sovietic în aceste zile, și pașii noștri răsănuau solemn și mîndru ca niște ovații. Simțeam că undeva ei se sincronizau cu pașii lui Nikolaev și Popovici îndreptîndu-se, la Moscova, spre cei dragi de acasă, spre Nikita Sergheevici Hrușciov care le veghease pînă la zborul, spre iubiiții oameni sovietici care îi purtau spre triumf.

Vă mulțumim scumpi oameni sovietici pentru toate aceste bucurii care, începînd din acel August de foc al lui 1944 au un izvor comun: înfrîntarea noastră vechică sub semnul aceluiași ideal — comunismul, anotimpul feliicității omeniții, anotimp vestit de voi pe pămînt și în cosmos.

Nicolae STOIAN

Grupul de delegați romîni care se întorceau de la Festivalul prin Uniunea Sovietică zornai se apropia de Tula. Privirile tuturor se pierdeau undeva departe, în nesfîrșitele stepe, plînd pe deasupra lanțurilor colorate de porzări și floarea soarelui. Un soare fiuud se revărsa din de generos peste stepa toropită încît nici ciocirile nu mai puteau să-l înfrunțe. Și era peste tot o liniște adîncă în care se auzea numai răsunarea imensă a stepei.

Atunci, în acea liniște prevestitoare parcă, una din mașinile din fruntea coloanei, care avea radioul deschis, s-a oprit brusc. Celelalte au încercat să ele, acolo, în mijlocul stepei. Aproape fără să înteleagă bine despre ce e vorba, din pricina emolției pesemne, am înțeles cu toții într-un ura năvalnic. Stepa s-a însuflețit și ea deodată la auzul strigătelor noastre. Șoseaua care pînă atunci se așterea potolită sub roțile mașinilor a început să tremure. Toate mașinile în clipa cînd se înlineau se opreau parcă în semn de salut și călătorii își transmiteau unii altora grăduloasa veste.

Un singur sentiment răsuna distinct în inimile noastre: simțem feliicități că ne-am aflat în această clipă pe pămîntul sovietic, pe pămîntul de unde pleacă și pe care se întorc glorios cei mai viteji eroi ai cosmosului.

Sentimentul acesta a izbucnit tumultuos cînd am descins din mașini în piața orașului Tula, sub zidurile seculare cetăți care se află chiar în centru. O mulțime imensă venise în întîmpi-

romanul la care lucrez

Oricum, eu lucrez la un roman care este o povestire personală ca o limbă de foc pe o comoră îngropată. Își mai amintea, ce-i drept foarte rar, întâmplarea cu mica Sănda culegând cișcă în pom, iluzie de-o clipă a unei bucurii simple, schițată umbră de vis ce ar fi putut deveni realitate (când și cum?), dezmițată însă de dispariția linerei fete în ziua următoare cu un soldat la braț în pădure. Cât despre Milu, pentru care-i crescuse peste măsură stima, renunșase de-a binelea la ea. Poate de aceasta nici n-a mai căutat-o când a fost în București ultima oară. S-a mulțumit mai apoi încă o dată înaintea ofensivei de la Turda-Cluj să se uite la fotografia ei. Se și obișnuise de altfel să-și spună: „Ori făcările de pe comori sînt mincinoase, ori comorile sînt de mult ale altora”.

Totuși complet nu-l părăsise gândul și era convins că abia odată cu terminarea războiului și înfăptuirea revoluției, fericirea individuală era îndreptățită, ca înflorirea unui pom într-o grădină, ca un cub cu pui ciripitori pe o creangă, în noile condiții realizate. „Fericirea individuală trebuie să facă parte integrantă din comunism, în chip firesc; altfel de ce dracu am mai luptat”, își zicea el când se gîndea la această problemă. Iar această fericire, Mustea nu și-o putea închipui de unul singur, nici în afara căsniciei, căci o voia trinitică, a lui, curată și cinstită. Așa va fi în comunism, nu se putea altfel, îi spunea închipuirea lui. Numai că știa foarte bine că n-are să vină comunismul chiar așa de repede, căci nici războiul nu se terminase, iar în România revoluția socialistă făcea doar primii ei pași prealabili, desigur hotărâți, nesovăitori, sub steagul comunismului, dar primii și încă prealabili. Plecînd pe front, Mustea știa că nu tocmal e este cel mai indicat să plăsmuiască planul de fericire individuală. Dar parcă poți opri creierul să viseze, gândul să rătească? Și de ce să n-o recunoaștem? E așa de plăcut să ieși din cînd în cînd afară din logica de fier a faptelor și, încălecinî pe Pegasul închipuirii, să zbori în voie unde vrei, știind prea bine că de fapt urzești un vis ce vis are să rămîină! Mustea credea în visul fericirii canonic și niciodată n-a iubit fără să-l vadă, mai timpuriu sau mai tîrziu, întruchipîndu-se. Doar că nu nimerise el încă drumul adevărat, care nu putea fi al lui Paris, cel ce a furat pe frumoasa Elena, ci mai curînd al lui Ulise, care a lăsat-o ferind acasă pe credincioasa-i Penelope, sau a hoinarului Peer Gynt din poemul Ibsenian, cu Solveig așteptînd, așteptînd să se întoarcă cel plecat. Mustea pleca, dar pe cine lăsa el să-l aștepte? Pe nimeni. Totuși pentru o clipă a mai întrezărit fericirea individuală, cum se străveche toamna, printr-o spărtură a norilor ce se îngărmădesc, soarele ori măcar un sноп de raze ale lui, dar numai pentru o clipă. Cei drept, aceasta nu era fericirea lui, dar i se părea că a zărit-o pe cea adevărată și s-a bucurat, s-a bucurat ca de a sa, de aceea pe care și-o visa.

În drum către front s-a oprit cîteva ceasuri la Ploiești, căci îi trimisese vorbă prin cineva Gabor, care lucra acolo, să se oprească să-l vadă. I-a găsit, așa cum se aștepta, pe el și pe Tana. Nici nu și-i putea imagina despărții, și chiar faptul că ceea ce și închipuise ca fiind de la sine înțeles se verificase, l-a bucurat. Amîndoi îi erau grozav de dragi, Tana rămăsese pentru Mustea mica studentă cu pumnul ridicat, mergînd în primele rânduri ale muncitorilor la unul din procesele comunistilor, atunci cînd înfruntau pe huliganii fasciști, cu aproape zece ani în urmă. Pe Gabor îl vedea ca neostentivul comunist, muncitorul ce nu preocupăse nimic, nici propria viață, pentru ca odată și odată, să se schimbe din temelii viața tovarășilor săi de muncă. Acest odată și odată venise! Cît suferiseră însă Gabor și Tana și toți cei ca și ei și încă mulți alții ca și se înfăptuiesc acest odată și odată! Dar oare le părea rău că au suferit? Cînd l-a văzut la Ploiești, la sediul partidului, Gabor și Tana erau parcă luminați pe dinăuntru și lumina răzbea în afară, din ochii lor, din zîmbetul lor, din cuvintele, al căror sunet era cald, mișcîndu-lor, dar foarte hotărît și sigur.

— Mustea, tu, militar? I-a întîmpinat Gabor, luîndu-l în brațe și sărutîndu-l pe amîndoi obrazii.

S-a îmbrățișat și cu Tana și a simțit pe obrazul său, în timp ce-l săruta discret, zuluful ei de aur.

— Tot militar, a zis Mustea. Cred că așa voi și muri.

— Eh! a făcut Tana. De unde și se trage umoarea asta neagră?

— Glumesc. Dar mă voi întoarce negreși.

— Apoi aștia-ți trebuie, să nu te întorci... Dar să știi că și aici are partidul lipsă de oameni... De luptători buni!

— Partidul e și pe front, răspunde foarte simplu și natural Mustea. Eu am ales frontul. Am fost bucuros cînd tovarășii de la „Scînteia” mi-au propus să plec, iar la conducerea partidului am găsit înțelegere și n-am fost reținut.

— Lasă-l că știe el ce face. El aprobă Tana, în timp ce apăsese un primus și se pregătise să fiarbă niște cafele. E cafea adevărată! mai adăugă ea. Nu dăm la toată lumea, nici noi nu bem decît la zile mari, dar unii oaspe ca tine îi dăm, așa-i Gabor?

— Mai întrebă! Mustea-i prietenul nostru vechi. El dăm din toată inima. Îmi pare rău că nu putem lucra împreună. El e țaran și acum e aștia treabă pe la sate, spuse Gabor. Ar putea lucra chiar aici în județ. Apoi continuă pe un ton glumeț: Te duci pe front și nici măcar nevastă n-ai care să te plîngă!

— De ce? A murit? Doamne ferește! Abia aștept să joc la nunta lui. Se însoră el, după ce se întoarce.

Mustea tăcu, se uită la amîndoi: se bucura văzîndu-i și-și spuse în gînd: „Ce fericiți sînt! Au dus greul împreună și acum, în revoluție, înaintează la braț, sănătoși, teferi, luminoși!” (Mustea uita în clipa aceasta ce cumplit fuseseră bătăuții la Siguranță și Tana și Gabor și că aceste torturi ale trupului lasă urme adînci). Spuse apoi distrat, de parcă ar fi fost vorba de altceva, nu de el însuși:

— Se însoră, da... Cum zice cîntecul:

Cu-o mîndră crălășă
Cu-a lumii mireasă...

Tana se opri în fața lui și punîndu-și mîinile în șolduri, bine dispusă, sau poate voînd să-l învelească pe Mustea, începu pe un ton tragicomic, îngroșîndu-și vocea:

— Iar la nunta mea
A căzut o stea,
Și-am avut nuntași
Brazi și pălînași,
Preoți munți mari,
Păsări lăutari
Și stele făclii...

și așa mai departe. Iar tu Petre apucă-te și plîngi, băete! Sau mai bine, nu! Du-te și adu cozonacul acela din dulap. Că nu se poate nuntă fără colaci.

Riseră toți trei cu poftă. Îi povestiră apoi lui Mustea cum merg treburile la fabrici, la țară. Îi vorbeau cu atîta entuziasm, încît lui Mustea chiar că-i veni poftă să se întoarcă de pe front cît mai repede și să se apuce de treabă alături de tovarășii ca Tana și ca Gabor, pentru schimbarea din temelii a țării, cu poporul pornit să-și faurească noi rosturi în istorie.

— Ascultă, Mustea, vezi că la Cluj ai să dai peste ticălosul acela de Verebeș, zise Petre.

— Ce-i al lui, e pus deoparte.

— Ca doară nu-i vrea să-l execuți. Ești nebun? Trebuie să dea socoteală de crimele lui în fața poporului.

— Asta-i așa. Dar nici nu cred că am să-l întîlnesc, deși el spunea că-l voi găsi de cealaltă parte a baricadei. E prea laș. Fuge cu fasciștii.

Mustea își aduse aminte că s-a făcut ora plecării. Îi părea rău. Ar fi vrut să mai steie. Dar și Tana și Gabor trebuiau să plece, unul într-o parte, altul în alta, la muncă lor.

„Asta-i fericirea individuală integrată în cea colectivă, într-o lume din care va dispăre exploatarea omului de către om — își zicea Mustea în drum spre gară. Și încă fericirea-i sporită înmîit, știînd că nu ești părtaș la ea pur și simplu, ci înfăptuitor al ei, al celei colective, prin revoluție, că ești unul din cei ce-o înfăptuiesc!”

Perechea Gabor-Tana îi mai stăru în minte pe drum lui Mustea ca o culme însoțită de care te îndepărtezi, te îndepărtezi, și te mai urmărește cu lumina ei chiar după ce ai pierdut-o din vedere.

„Așa vor fi toate perechile în comunism, fericite” — își zise Mustea pentru sine, dar murmurînd așa de tare, încît un vecin din tren, un preot catolic, se întoarse spre el și-i privi

de vorbă cu
MIHAI BENIUC

curios. Apoi îl lăsă în pace, gîndind pesemne că soldatul doarme și o fi visat ceva. Mustea nu dormea, dar ținea ochii închiși, ca să creadă preutul că doarme, căci n-ar fi vrut să vorbească cu nimeni.

În ritmul roților vagonului, îi veniră apoi, ca de departe parcă, iarăși versurile din cîntecul Mioriței:

S-aude, s-aude
Departa la munte,
Bucum, bucum
Oile mîinînd...

„M-apucă iarăși melancolia, se gîndi. La dracu! Deschise ochii și se uită pe geamul vagonului. Era soare de după-amiază, cu lumină galbenă ca mîierea, în ziua ce se scurta văzînd cu ochii, mîncată ce seza timpurie de toamnă. Copacii în desfrunzire erau ca locușii de săcări galbene. „Fără să se comori, gîndi Mustea, făcînd pe comora această sîmță care-i păsimîntul țării.” I se păru că-i păzesc gîndul ce se imbricase în aceste cuvinte în mîntea sa, și totuși era adevărat, corespunzînd cu starea sa sufletească. Pleca doar pe front, pleca să lupte alături de alții pentru ca această comoră să-și păsimîntul țării să fie curățată de dușmanii soarelui și soarelui și cu crucei cu săgeți. În minte i se înfrunțară alte săcări — sate arzînd, tancuri aprinse, scorpione de foc din gurile tunurilor noaptea, avioanele ca niște valuri cu penele vălîndu-se prin aer, iar prin acest potop de incendii, oameni, oameni cu armele în mîini, trăgînd, murînd, înalțînd.

„Dar după război viața va fi alta, mai bună, mult mai bună!” se gîndea Mustea. În timp ce-l mai apăsă încă o dată în amintire, ca o lumină îndepărtată, Gabor și Tana.

Mustea de fapt, nu se mai gîndea și nu trăgea rădăje să-l mai întînească pe Verebeș la Cluj. Cu altă mai puțin pe front. Îi uitase. Avea totuși ambiția, cam copilărească, de a se întoarce la Cluj odată cu armata de eliberare. Clujul! Orașul studentesc, al primelor iubiri adevărate, al primului contact cu mișcarea muncitorească. Mustea primise anul pregătirea examenelor cu prietenile prin parte, examinările prin făget ori pe la Tăietura Turcului, plimbările pe Feleac, la Cetățuie sau pur și simplu pe ulițele acestor orașe cu iz medieval, cu brîul de piatră al vechiului zid; cu turnul unde s-a prăpădit Baba Novac, cu casa regelui Matei Corvinul, unde a venit ca oaspe și Ștefan cel Mare, cînd și el și Matei erau prizonieri și nici nu bănuiau că se vor bate în lupta decisivă la Baza Clujului, cu vechile catedrale gotice și vestibulele crenelate în fața ușa din oie, și aceluiaș repede din noaptea înălțîndu-se, cu vechile case feudale și cu capetele vechi mărginate unde strălucia pînă la ceruri din pînă, ca bisericele și în toată această strălucire a orașului și a întregii regiuni exploatare de război și înfrîmîntărilor și războiului celor bogăși din țară, pe cînd Clujul era Napoca, sau poate și mai de mult, apoi a dobîndit din Erai Media.

care se înconjuraseră cu zid în cetate; a celor din vremea pestriței monarhii habsburgice și mai tîrziu a coruptei dinastii de Hohenzollern, instăpînită odată cu „Romînia Mare”, cea pe care au vîndut-o lui Hitler mărunchii dar cruzii ei satraپی, aserviți marilor trusturi și concurnții capitaliste din afară.

Dar acum, în sfîrșit, trebuie să vină o altă rînduială, fără stăpîni, și acest lucru era de o mîie de ori mai important pentru Mustea decît șansa ori poate neșansa de a-l revede pe Verebeș, care îi făgăduise că va fi, „de cealaltă parte a baricadei, cu arma în mîin”. Era prea laș pentru aceasta Verebeș și cam bătrîn (treceuse bine de patruzeci de ani) ca să înfrunte greutățile războiului.

Și Mustea le făcea față cu greu. După luptele de la Porumbă stătuse la îndoială dacă să mai plece pe front ori nu, căci nu era decît corespondent de presă și ar fi putut să renunțe. Nu-i era frică de front, dar prea răneau ochii și sufletul omeneșc grozăviile războiului și prea era mare suferința celor ce luptau, oricît ar fi fost de înalțător avîntul și eroismul lor. „Parcă mor în fală”, spusese mîmă-sa cu admirație despre soldații sovietici. Adică sfîdm moartea cu mîndrie, voise bătrîna să spună. Dar mureau. Totuși poate bătrîna avea dreptate. Tragedia morții era luminată de gîndul că ei își jerteau viața pentru cea mai omenească dintre cauze, pentru nimicirea fascismului în numele omennii și al omennici. Puteau deci muri în fală!

În ajunul ofensivei de la Cluj, Mustea își făcea fel și chip de planuri pentru viitor. Nu se putea hotărî dacă să se întoarcă la București sau să se ducă la Porumbă, să lucreze acolo ca activist de partid sau să-și rela activitatea la universitatea din Cluj. În orice caz știa că va începe o viață nouă, în lumea nouă ce avea să se nască. Un dor de viață nouă, curată, prîndea să se înfiripe în inima lui și să pornească vesel și gîlîgînd ca un izvor de sub stratul de zăpadă peste pînă cu fire de iarbă încolțită și cu primii ghiocei, albi și parfumați discret, în soarele de martie. Nu era nici soare, nu erau nici ghiocei; venea toamna ploioasă și neguroasă; se anușea iarna lungă și aspră; și abia la capătul ei trebuia să vină primăvara! Dar în inima lui Mustea era primăvara, căci primăvara venea în țara noastră, purtată în fluturarea drapelului la 23 August. Victoria deplină asupra hitlerismului nu mai putea să întîrzie.

Deocamdată însă începuse ofensiva, pe o vreme destul de rea. Bătălia s-a dovedit de la început cumplită, cu atacuri și contraatacuri, cu mari mișcări de trupe motorizate, cu tancuri, cu lătratul mitralierelor, cu huietul aruncătoarelor de mine, al brandurilor, cu cocoul fără sfîrșit al bateriilor bombardînd ca niște uriașe cirezi de tauri suprapămîntești, ale căror coarne proptite în țărîna nu se vedeau și totuși de acolo de unde se izbeau țeșea foc și se ridicau coloane înalte și groase de pulbere și de fum, împrăștiînd în jurul lor bucurii de sîncă și de fier. Ardea cîte un tanc aprins, ca un porc pîrjolit la Crăciun, iar zgomotul și scrișnetul celor

insurjecției armate de la 23 August 1944, și la înțoarcerea nemîlîclică a armatei, cu sprijinul întregii populații a țării, împotriva hitleriştilor după arestarea lui Antonescu. Fiește că autorul urmărește să scoată în evidență îmbinarea preceptivă a acțiunilor politice ale comunistilor cu înaintarea furtunoasă a armatelor sovietice fapt de care depinde însuși succesul Elberării.

În lumina acestei teme, personajul principal, prin contactul pe care-l are cu mișcarea muncitorească, trebuie să reflecte lupta partidului în ceea ce privește înlăturarea elementelor trădătoare strecurate în conducerea din afara Inchisorilor, și crearea Frontului Unic Muncitoresc. Aceasta va duce la stringerea rîndurilor forțelor patriotice și va determina acțiunea unitară a întregii țări, după actul revoluționar de la 23 August pregătut cu grije de partid și înfăptuit sub conducerea lui.

La revizuirea manuscrisului mă străduiesc să realizez o cită mai clară formulare a ideilor și situațiilor precum și o adîncire a caracterelor pentru a

scotea mai bine în evidență însuși obiectivul cărții definit prin temă. În țările socialiste viața este orientată de o clară concepție despre lume. Opus situației din aceste țări stau lucrurile în țările capitaliste unde romanul tinde, în afară de excepții onorabile, spre o descompunere înepuțată de mult și tradusă fie într-o scormonire interioară psihologică, fie în risipirea exterioară cu caracter impresionist dizolvant.

Păreră mea este că locul acestui literaturii, care nu poate ști decît dezintegrării sufletului și dezorientării cititorilor, trebuie să îl ia romanul de concepție, cu o construcție bine definită, dar nu cu personaje iluzive și cu viața oamenilor așa cum este ea, străbătută de idelle timpului. De fapt realizatorii ideilor și concepțiilor despre viață sînt oamenii iar scriitorii sînt aceia care pot reda dinamica psihică și socială, prin personajele vii, a mersului istoriei. Fiește un astfel de roman va avea o totă altă influență, și e vizibil care, asupra cititorilor.

care înaintau, greoaie, vîrsînd obuze și gloanțe din turele, făceau să se cutremure pămîntul și să se înțioare văzduhul. Avioanele scupau mase de bombe și de grenade, care se înfrunțau pe fîrîna în virteje ale morții și ale distrugerii. Prin această iad, oamenii cu uniforme pline de noroi și de umezăle, rupte de hățșuri și de tîrîtur pe jos, se furîșau tupilaji, trăgînd culcați ori din mers, fără să mai țînă seama de cei căzuți, dușmanii ori prieteni, tăvălîndu-se în sînge și gemînd de durere, neauziți.

Totuși Mustea, spre mirarea lui, nu mai era atît de impresionat ca la Porumbă, nici atît de exaltat; trecea mai nepăsător pe lîngă ororile ce depășeau cele mai cumplite plămuri ale imaginației lui Dante despre Infern, și era foarte atent să se strecoare nevătămat, căuînd unghiurile moarte cu o știință pe care nu și-o putea da seama cum o dobîndise în așa scurt timp.

În aceeași zi cu pătruns pe dealul Feleacului, care domină Clujul. Mai hăpăiau mitraliere din desîșurite de pe creste, dar printr-o înaintare rapidă, au fost reduse la tăcere cu grenade. Mustea, miînuînd un automat german, înainta cu trei soldați, din care unul caporal pușcaș-mitralior. Ceilalți aveau pînă și sacii de piine plini de grenade. Se apropiu ca niște vînători de locuri unde se tupilase fiara încolțită. Vedea țeava mitralierii. Aruncară niște grenade, care explodară însă în afara țanșei ce adăpostea mitraliera. Focul încetă și cîțiva horticșii ieșiră cu brațele ridicate.

— Să-i prîndem! zise caporalul.

Nimeni nu mai aruncă nici o grenadă. Făcură semn horticșilor să se apropie. Mustea porni spre ei cu automatul gata de tragere. Erau trei soldați și un ofițer. Ofițerul era lung și desîrat și parcă mai speriat decît toți, mai galben la față.

— Tovariși! Tovariși! Zdrastvui! zicea el cu vocea tremurînd. Mi hăroși cîlovek. (Sîntem oameni buni).

— Ne iau drept sovietici! strigă Mustea.

Dar în momentul următor, ofițerul scoase un țipăt și unul dintre soldații lui trebui să-l sprijine să nu cadă... „A murit de spaimă!” se gîndi Mustea și se apropie repede.

Ofițerul era alb ca varul și ținea ochii închiși. Cînd îi deschise îi veni lui Mustea să țipe: Era Verebeș! „Nemaipo-menită coincidență!” își zise Mustea, revenîndu-și din stupeoare...

Verebeș se desmeticise și el stătea cu mîinile ridicate. Soldații se priveau mirați.

— Te-ai țînut așadar de cuvînt! Te-am găsit acolo unde ai spus: de partea cealaltă a baricadei. Numai arma țî-ai aruncat-o.

— Te rog să termini repede cu mine. De-aș fi știut...

— Nu-i nimic, Balint. Așa-i că m-am țînut și eu de cuvînt? Iată că am venit cu Armata Roșie, domnule ofițer fascist!

— Termină mai repede cu mine. Știu ce mă așteaptă. Te rog numai să nu spui nimînu de ce m-ai împuscat.

Mustea se uită la el, stătu o clipă pe gînduri, apoi își spuse: „Nu!”

— Să-i trimitem la statul major. Sper că vor da informații prețioase.

Prizonierii începură să coboare coasta, escortați de un ostaș. Verebeș mergea cu capul plecat. Înainte de a dispăre, după o cotitură, mai privi odată înapoi la Mustea.

Dar Mustea urca spre culmea Feleacului, căci voia să fie printre primii care vor zări Clujul. Seara era sură și roșeața strecurată prin nori a soarelui în asfințit, orașul zăcea neguros în vale. Se vedeau vehicule gonînd pe drumul către Gîlău-Huedin, și mișcări de trupe. Dar focul încetase. Asaltul trebuia pregătît temeinic.

În aceeași seară, Mustea trecu la o unitate de infanterie învecinată, care se găsea în flancul drept al unităților sovietice. Un maior din acea unitate îi fusese coleg de facultate și voia să intre cu el împreună în Cluj. Și mai întîlni o cunoștință: Ion Ion! De data asta era ofițer. Se îmbrățișară.

— E o soartă tainică, zise Mustea, care ne aduce iar și iar împreună.

— E aceeași luptă. Dar eu nu stau mult. După bătălia Clujului mă duc la București.

— Eu mă duc mai departe. Dar cînd mă întorc, facem un chef cum n-a fost altul.

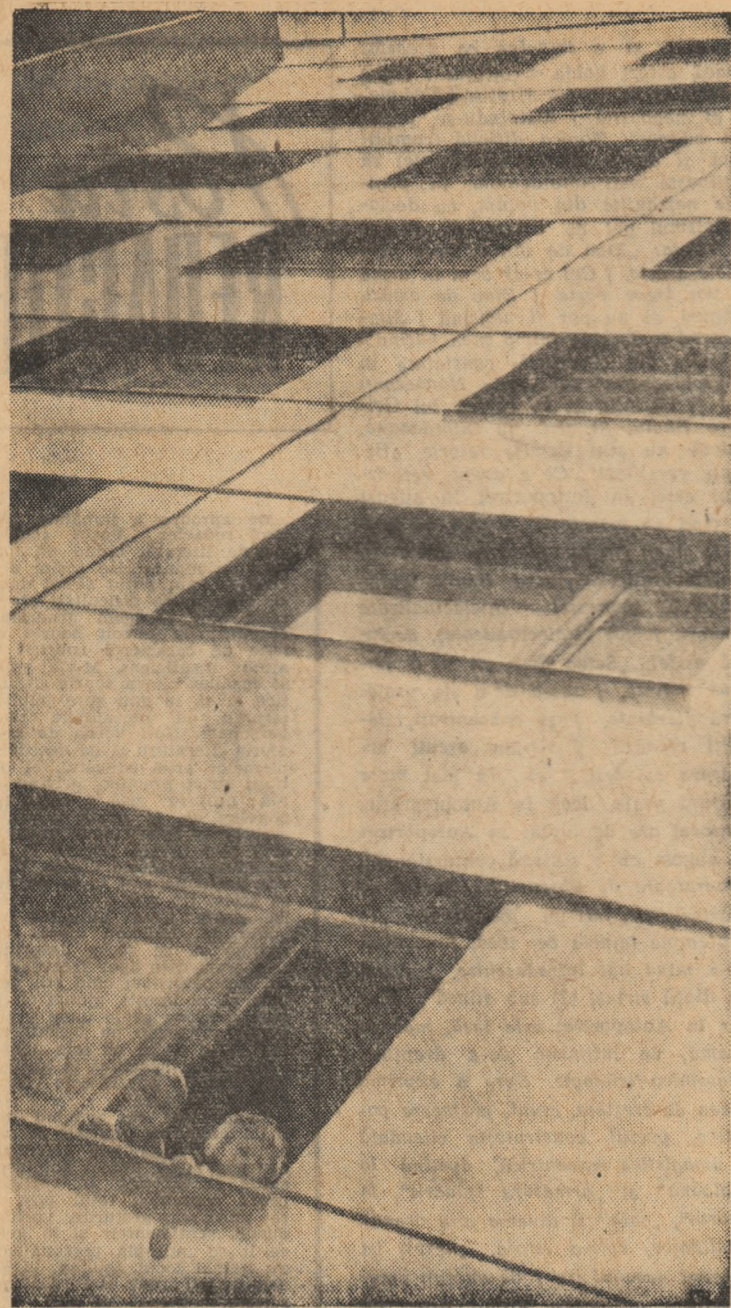
— Facem, tovarășe Mustea. Ion Ion zimbea. Ochii i se făcuseră mici. Prin deschizăturile înguste ale pleoapelor răzbea o lumină vie.

Eliberarea Clujului începu abia a treia zi. Odată cu primele unități sovietice intră în oraș și unitatea de vînători de munte din care Mustea tocmal plecase. Regimentul la care se atașase drept corespondent de front primi în schimb ordin să înainteze pe la răsărit, lăsînd orașul în stînga, și să treacă Someșul, pentru a urmări inamicul.

Aici se despărți și de Ion Ion, care avea o mișune în oraș. Astfel, Mustea văzu Clujul numai din virful Feleacului, „ca Moise Canaanul”, își zise, săltîndu-și ranița și pornînd în marș. Îi fusese rușine să-i spună maiorului că ar vrea să treacă prin Cluj. De altfel luase hotărîrea să rămîină pe front pînă la victorie... „Adică cine știe? Poate mă mai răs-gîndesc”.

Cădea o ploaie rece de octombrie. Bocancii se înfundau în noroi. Lopețile Lineman, pe coapse, sunau, izbindu-se de teiele balonetelor. De-acum Mustea trecea prin locuri pe care nu le cunoștea decît după nume, citite pe hartă, ori auzite de la oameni. Era însă Ardealul pe care îl cîntise Hitler și îl cedaseră cu atîta lașitate regelui și politicienilor lui... „Mai rămîn o săptămîină-două pe front, apoi mă întorc la București”, își spuse într-o zi Mustea, scuturînd un bocanc ce prea se încălcaseră de lutul cînos, frămîntat în cadetă de pașii soldaților. Totuși gîndul acesta fu repede dislocat de altul. Parcă era vorba numai de eliberarea Ardealului de sub fasciști? Asta se înfăptuise. Mai mult decît atât: România întregă fusese eliberată! Dar oare asta era tot? Un comunist poate rămînea la atîta? Mai ales cînd este și soldat! Mustea scutură încă o dată bocancii de noroi, strînse cu pumnul automatul și ridică puțin fruntea, a îndărătnicie! Simți pe față picăturile reci ale ploii mărunte de toamnă. Totul era cenușiu. Un soldat dinaintea începu să cînte, alții porniră după el în cor. Soldatul și cîntecul sînt cei mai buni tovarășii la drum.

Locatarii mici din blocul mare

Foto: EUGEN IAROVICI

GRĂDINI ȘI BLOCURI

Privesc cu încinare, într-o blîndă noapte de vară, piața noii săli a Palatului Republicii. E celula germinantă — aș scrie — din care continuă să crească Bucureștii cei noi. Privesc și nu mă mai satur de urbanistica aceasta impunătoare și luminoasă. Sala, cu cortul ei de argint prins în patru colțuri, colonada armonioasă și practică, repetată înțelept, în toate cartierele, și blocul turn, pîrînd o tăbă de șah în picioare, pe care în noapte se mișcă lumina — se stinge și se aprinde — în pătratele ferestrelor. Desigur, e simbul noului oraș aci, dar și noul acesta a îmbătrînit sub tumultuosul ritm care multiplică pretutindeni în Capitală, în toate cartierele, arhitectura aceasta albă, spațioasă, liniștitoare. Cu fiecare 23 August — piața luminoasă de hotar pentru întreaga țară spre un viitor în continuă dezvoltare — cresc necelceta blocurile, cresc cartierele, la nord, la sud, la răsărit, la apus, ca tot atîtea orășele îngemănate între ele, în matca marelui oraș.

Și lată-mă acum, avînd, de la un înalt etaj al Casei Științei o minunată privești în fața. Dincolo de rigla șoselei, în spuma de verdeață, albul traforaj al blocurilor, al orașului, în dreapta, mai departe, calea Griviței a ajuns la linia ferată cu alinierea ei dublă și albă, plină așchii unde sala expoziției permanente stă, ca și Cîrcul de Stat, fantastică floare irizată, pe stîlpi de lumină. Și am mai întreprins, cu încetul, întregul circuit al Capitalei pînă la a cel parci al Libertății, grandios circuit cu un fond larg de perspectivă. Oamenii noștri de azi, pentru care s-a croit și se desfășoară splendoarea Capitalei, întregesc cu totul altfel, cu viața lor, cu ritmul ei viu și creator, frumusețea aceasta urbanistică.

Ce-ar fi magistralele și bulevardurile fără ei? Fără ora aceea plină de furnicar de lume, anunțînd din Floreasca și pînă la Ferentari, plecarea la muncă? Ce-ar fi înserarea de pulbere de aur și primele baghete de neon, care cînd se aprind își încearcă albeața prin clipe de culoarea stînjelului, fără destinderi, fără plimbări, fără poposiri prin magazine și librării, fără pregătirea serilor și a bucuriilor lor? Ce-ar fi orașul, fără ochii care se sting seara, de la al doilea la al șaptesprezecelea etaj, de multe ori neregulat, ca un clipit, lășînd să coboare liniștea nopții peste masele lor albe? Ce-ar fi, fără ferestrele strălucînd și deschîndu-se în dimineață?

Oamenii, bucureștenii, dau viața orașului acesta nou și alb, croit pentru ei, crescut pentru fericierea lor. Înimile noastre de vechi bucureșteni bat tot mai nestăpînit la vederea marmoreenelor și aerienele blocuri, crescute cu viață nouă și puternică, în sinul vechilor grădini.

Ion Marin SADOVEANU

"ALBATROS"

Printre locomotivele de cale ferată îngustă ale întreprinderii forestiere Tarcău-Neamț, este una care poartă un nume ciudat: „Albatros”. Cine o fi boleză-astfel, nu se mai știe. Și de ce anume, de asemenea...

E o locomotivă veche, cu cazanul cîrpit și resudat pe alocuri, cu mers greoi, dar care urcă totuși pînă-n creierii munților — la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu — să coboare de acolo lungi gârnițuri încărcate cu bușteni pentru fabrica de cherestea din vale. Poate că ar fi trebuit să iasă din vâlcea de mult. Dar mecanicii cliți s-au perindat pe ea, nu s-au îndurat să o părăsească. Și asta ca să nu-i pricinuiască supărare „mamei Ileana” de la întreținere. Ea i-a rugat și-i roagă mereu: „Aveți grijă de „Albatros”... Că eu am. Uite, pentru dînsa că-mă bătrîni, ard nisip din cel mai bun... Aveți grijă...”

Și astfel „Albatros” și-a prelungit stagiul de serviciu cu un an, cu încă unul, mereu. Mama Ileana a împlinit de curînd 53 de ani de viață și 17 de cînd lucrează la cele ferate forestiere. La început a fost îngrijitoare de vagoane, însoțind „Albatrosul” în cursele lui în creierii munților. Mai tîrziu a trecut la întreținere, adică la capturatul de ars nisip pentru frîne. De atunci, în fiecare dimineață cînd „Albatros” pleacă în cursă, și în fiecare seară cînd se întoarce, mama Ileana o petrece sau o întîmpină. Și de fiecare dată, mecanicii și frînarii simt cum li se strînge inima. Dimineața, mama Ileana își dă drumul mîna pînă ce trenul se pierde după colțurile. Seara, o vîd de departe așteptîndu-l cu brațele încrucișate pe piept, mărunțind în rochia ei de culoare închisă. Cînd „Albatros” oprește, ea întinde mîna și mîngîie știngaci metalul îngrit de funingine. Mecanicul și fochistul rostesc turburați: „Bine te-am găsit, mamă Ileana!” Ea le răspunde cu gîndurile răcite: „Bine ați venit, dragii mei...” Și își ascunde privirile. „Albatros” suspină din supape, trîdînd de drum și de amintiri...

Mama Ileana și „Albatros” se cunosc de mult. De douăzeci și cinci de ani. Din ziua cînd mama Ileana a venit la Tarcău, mîreasă. Era tînră pe atunci și vioaie. Și mirele ei, fochistul Ion Petcu, de asemenea. „Albatros” a dus-o atunci în călătoria de nunta. A fost o dorință a mecanicului, a lui Dumitru, că să dădău abia perceptibil din cap, adică: „Am înțeles!” Apoi își schimbă greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Au urcat sus în munte, la Nichițiu și au coborît cu brațele încărcate de cetină și de flori. Ileana nu văzuse încă muntele pînă atunci și nu i-miroșise cetina. Pe urmă, cînci ani încheiași, și-a petrecut bărbatul și soacru în fiecare dimineață cînd plecau în pădure și i-a înfîmpanit în fiecare seară, cînd se întorceau. Ii petrecea fluturîndu-și mîna în urma lor și îi întîmpla mai tîntî singură, apoi cu un copil în brațe, cu al doilea, cu al treilea... Recunoștea sîmna lui „Albatros” dintr-o mie. Ii cunoștea puful și silueta de departe, de „Albatros” nu se deosebea cu nimic de celelalte locomotive. Totuși, spre deosebire de celelalte, „Albatros” îi aducea acasă, în fiecare seară, dragostea: pe Ion... Uneori, „Albatros” o lua și pe dînsa și pe copiii, să-i ducă la zmeură, la mure, sau la păstrăvi... „Îți mai aduci aminte, „Albatros”?... Ne era greu pe atunci la toți, dar eram împreună. Eram bucuroși că sîntem împreună. Era singura noastră bucurie... Și, într-o zi, ai venit tot tu, „Albatros”, și ne-ai luat cu tot ce bruma aveam, să ne ascundem în munți. Era război și hitleristii, înfrînți, ucidău și ardeau... Și am fugit de moarte, „Albatros”, cu tine și cu ei: cu Ion, cu tata, cu mama, cu copiii. Departe, sus, în munți, acolo de unde audeași voi bușteni... Am fugit de moarte, „Albatros”, dar... Îți aduci aminte?”

— Mama Ileana și „Albatros” se cunosc de mult. De douăzeci și cinci de ani. Din ziua cînd mama Ileana a venit la Tarcău, mîreasă. Era tînră pe atunci și vioaie. Și mirele ei, fochistul Ion Petcu, de asemenea. „Albatros” a dus-o atunci în călătoria de nunta. A fost o dorință a mecanicului, a lui Dumitru, că să dădău abia perceptibil din cap, adică: „Am înțeles!” Apoi își schimbă greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Au urcat sus în munte, la Nichițiu și au coborît cu brațele încărcate de cetină și de flori. Ileana nu văzuse încă muntele pînă atunci și nu i-miroșise cetina. Pe urmă, cînci ani încheiași, și-a petrecut bărbatul și soacru în fiecare dimineață cînd plecau în pădure și i-a înfîmpanit în fiecare seară, cînd se întorceau. Ii petrecea fluturîndu-și mîna în urma lor și îi întîmpla mai tîntî singură, apoi cu un copil în brațe, cu al doilea, cu al treilea... Recunoștea sîmna lui „Albatros” dintr-o mie. Ii cunoștea puful și silueta de departe, de „Albatros” nu se deosebea cu nimic de celelalte locomotive. Totuși, spre deosebire de celelalte, „Albatros” îi aducea acasă, în fiecare seară, dragostea: pe Ion... Uneori, „Albatros” o lua și pe dînsa și pe copiii, să-i ducă la zmeură, la mure, sau la păstrăvi... „Îți mai aduci aminte, „Albatros”?... Ne era greu pe atunci la toți, dar eram împreună. Eram bucuroși că sîntem împreună. Era singura noastră bucurie... Și, într-o zi, ai venit tot tu, „Albatros”, și ne-ai luat cu tot ce bruma aveam, să ne ascundem în munți. Era război și hitleristii, înfrînți, ucidău și ardeau... Și am fugit de moarte, „Albatros”, cu tine și cu ei: cu Ion, cu tata, cu mama, cu copiii. Departe, sus, în munți, acolo de unde audeași voi bușteni... Am fugit de moarte, „Albatros”, dar... Îți aduci aminte?”

— Mama Ileana și „Albatros” se cunosc de mult. De douăzeci și cinci de ani. Din ziua cînd mama Ileana a venit la Tarcău, mîreasă. Era tînră pe atunci și vioaie. Și mirele ei, fochistul Ion Petcu, de asemenea. „Albatros” a dus-o atunci în călătoria de nunta. A fost o dorință a mecanicului, a lui Dumitru, că să dădău abia perceptibil din cap, adică: „Am înțeles!” Apoi își schimbă greutatea trupului de pe un picior pe altul.

.....Albatros” tace, copleșită de amintiri. Și oftează din supape...

★

Au fugit de moarte, sus, în creierii munților, așa ca odinioară bătrînenii. S-au așezat la Brateș, în liniștea adîncă a pădurii. Și-au stat acolo zile și nopți. Era spre sfîrșitul verii lui 1944. „Albatros” se odînea și ea pe linia îngustă, la umbra cîlimbului. Totul a mers bine pînă într-o zi, cînd cerul senin ca de pînză s-a tulburat. Ecurile au început a urla înspăimîntate de explozii. Pădurile au început a geme. Și, spre seară, Brateșul s-a umplut de hitleristi, cu tunuri, cu mitraliere, cu branduri. Veneau înfrînți de peste muniți, turbînd de furie și îngrozîți în același timp: se rătăciseră prin pări, prin prăpăști, prin văi.

Au dat peste „Albatros” și peste vagoanele ei. Și, dintr-o dată li s-a aprins în inimi speranța. Erau salvați. Aveau să coboare în Tarcău, cu trenul, și, cîștigînd timp, aveau să-și organizeze rezistența. Hărțile indicău Tarcăul ca un punct strategic admirabil! Și dacă n-ar fi putut rezista, aveau la îndemînă șoseana spre Lacul Roșu... Deci, totul e în ordine. Și vîna mecanicului, fochistul și frînării!... Unde sînt? Să vină imediat! Ordona armata germană!

Au fost aduși în puterea nopții, îmbrînțiți și loviți cu patul armei, ca niște lîlhari. Un colonel uscat ca un fir, cu un nas coclîțat, cu niște ochelari cu șnur încălecați pe nas, l-a măsurat din priviri. Dumitru Petcu era un bărbat înalt, volnic, și deși vîrstnic, impunător. Ion, mărunț și îndesat, iar frînării, Haralambie Pricop, un flăcăndru timid, speriat.

— Armata germană vă ordonă să vă urcați imediat pe locomotivă! Veți transporta trupele și armamentul nostru în Jos, la Tarcău! A rostit colonelul, încruntînd din sprîncene. Cîte drumuri credeți că trebuie să faceți?...

— Dumnezeu voastră mă întrebați cîte, cînd eu nu pot face nici unul? — Nici unul? De ce? — Locomotiva e defectă... — Ce-are?

Dumitru Petcu a ridicat din umeri. — Nu știu... E veche... O rabia... De două săptămîni nu mai funcționează... De asta și stăm împotmoliți aici.

Rostind cuvintele acestea, Dumitru îi atîrse ușor cu cotul pe Ion. Ion dădău abia perceptibil din cap, adică: „Am înțeles!” Apoi își schimbă greutatea trupului de pe un picior pe altul.

Au urcat sus în munte, la Nichițiu și au coborît cu brațele încărcate de cetină și de flori. Ileana nu văzuse încă muntele pînă atunci și nu i-miroșise cetina. Pe urmă, cînci ani încheiași, și-a petrecut bărbatul și soacru în fiecare dimineață cînd plecau în pădure și i-a înfîmpanit în fiecare seară, cînd se întorceau. Ii petrecea fluturîndu-și mîna în urma lor și îi întîmpla mai tîntî singură, apoi cu un copil în brațe, cu al doilea, cu al treilea... Recunoștea sîmna lui „Albatros” dintr-o mie. Ii cunoștea puful și silueta de departe, de „Albatros” nu se deosebea cu nimic de celelalte locomotive. Totuși, spre deosebire de celelalte, „Albatros” îi aducea acasă, în fiecare seară, dragostea: pe Ion... Uneori, „Albatros” o lua și pe dînsa și pe copiii, să-i ducă la zmeură, la mure, sau la păstrăvi... „Îți mai aduci aminte, „Albatros”?... Ne era greu pe atunci la toți, dar eram împreună. Eram bucuroși că sîntem împreună. Era singura noastră bucurie... Și, într-o zi, ai venit tot tu, „Albatros”, și ne-ai luat cu tot ce bruma aveam, să ne ascundem în munți. Era război și hitleristii, înfrînți, ucidău și ardeau... Și am fugit de moarte, „Albatros”, cu tine și cu ei: cu Ion, cu tata, cu mama, cu copiii. Departe, sus, în munți, acolo de unde audeași voi bușteni... Am fugit de moarte, „Albatros”, dar... Îți aduci aminte?”

Au urcat sus în munte, la Nichițiu și au coborît cu brațele încărcate de cetină și de flori. Ileana nu văzuse încă muntele pînă atunci și nu i-miroșise cetina. Pe urmă, cînci ani încheiași, și-a petrecut bărbatul și soacru în fiecare dimineață cînd plecau în pădure și i-a înfîmpanit în fiecare seară, cînd se întorceau. Ii petrecea fluturîndu-și mîna în urma lor și îi întîmpla mai tîntî singură, apoi cu un copil în brațe, cu al doilea, cu al treilea... Recunoștea sîmna lui „Albatros” dintr-o mie. Ii cunoștea puful și silueta de departe, de „Albatros” nu se deosebea cu nimic de celelalte locomotive. Totuși, spre deosebire de celelalte, „Albatros” îi aducea acasă, în fiecare seară, dragostea: pe Ion... Uneori, „Albatros” o lua și pe dînsa și pe copiii, să-i ducă la zmeură, la mure, sau la păstrăvi... „Îți mai aduci aminte, „Albatros”?... Ne era greu pe atunci la toți, dar eram împreună. Eram bucuroși că sîntem împreună. Era singura noastră bucurie... Și, într-o zi, ai venit tot tu, „Albatros”, și ne-ai luat cu tot ce bruma aveam, să ne ascundem în munți. Era război și hitleristii, înfrînți, ucidău și ardeau... Și am fugit de moarte, „Albatros”, cu tine și cu ei: cu Ion, cu tata, cu mama, cu copiii. Departe, sus, în munți, acolo de unde audeași voi bușteni... Am fugit de moarte, „Albatros”, dar... Îți aduci aminte?”

Au urcat sus în munte, la Nichițiu și au coborît cu brațele încărcate de cetină și de flori. Ileana nu văzuse încă muntele pînă atunci și nu i-miroșise cetina. Pe urmă, cînci ani încheiași, și-a petrecut bărbatul și soacru în fiecare dimineață cînd plecau în pădure și i-a înfîmpanit în fiecare seară, cînd se întorceau. Ii petrecea fluturîndu-și mîna în urma lor și îi întîmpla mai tîntî singură, apoi cu un copil în brațe, cu al doilea, cu al treilea... Recunoștea sîmna lui „Albatros” dintr-o mie. Ii cunoștea puful și silueta de departe, de „Albatros” nu se deosebea cu nimic de celelalte locomotive. Totuși, spre deosebire de celelalte, „Albatros” îi aducea acasă, în fiecare seară, dragostea: pe Ion... Uneori, „Albatros” o lua și pe dînsa și pe copiii, să-i ducă la zmeură, la mure, sau la păstrăvi... „Îți mai aduci aminte, „Albatros”?... Ne era greu pe atunci la toți, dar eram împreună. Eram bucuroși că sîntem împreună. Era singura noastră bucurie... Și, într-o zi, ai venit tot tu, „Albatros”, și ne-ai luat cu tot ce bruma aveam, să ne ascundem în munți. Era război și hitleristii, înfrînți, ucidău și ardeau... Și am fugit de moarte, „Albatros”, cu tine și cu ei: cu Ion, cu tata, cu mama, cu copiii. Departe, sus, în munți, acolo de unde audeași voi bușteni... Am fugit de moarte, „Albatros”, dar... Îți aduci aminte?”

— Sabotați? Te-muşcă! — Impuşcă-mă! Răspunse acesta calm.

— Nu! Ion Haralamb Pricop, dar se liniști numai decît și zîmbi iar, copilărește. „Au nevoie de noi, nu ne impuşcă așa cu una cu două”, îi șoptise Ion.

Colonelul își viri pistolul la loc. Apoi rosti cu un calm nefiresc. — Reparați locomotiva... Vă dau timp trei ore!

— Și cîte cei ce îl însoțeau: — Luați-l!

Cele trei ore au trecut greu. Ne-amintea zilele de 31 August i-a găsit tot așa, mersînd de formă în măruntăle locomotive. În jurul lor, nemții urlau, amenințîndu-l cu pistoalele. La frînă lui, Haralamb Pricop rupea cu dinții dintr-un codru de piine neagră. Și deodată a izbucnit glasul alt de așteptat: glasul armelor eliberatoare.

— Trebuie să șosească... Trebuie! Se poate ca tocmai noi să-i ajutăm pe cîinii aștia de hitleristi să scape?

— Noi tată? Asta nu, să știu bine că mor aici lîngă „Albatros”!... Dimineața zilei de 31 August i-a găsit tot așa, mersînd de formă în măruntăle locomotive. În jurul lor, nemții urlau, amenințîndu-l cu pistoalele. La frînă lui, Haralamb Pricop rupea cu dinții dintr-un codru de piine neagră. Și deodată a izbucnit glasul alt de așteptat: glasul armelor eliberatoare.

Dumitru Petcu a scos capul din mărniță. Cînd i-a văzut, hitleristi au înțeles totul. Totuși au încercat ultima carte.

— Dă drumul la tren, nemernicule! — Cu neputință! Și oricum, tot e prea tîrziu!...

Și atunci, pistoalele mitralieră au răpăit. Dumitru Petcu s-a prăbușit peste trupul fiului său. Haralamb Pricop a murit cu un colțuc de piine în gură. „Albatros” a gemut și ea adînc. O rătălă i-a perforat cazanul. Apa și fîșii din el au curs, și șinele din trupul celor trei.

Dar hitleristii n-au scăpat! Mai tîrziu, cînd în pădure s-a lăsat liniștea, biruitorii, ostașii sovietici și romîni cîntău moartea celor trei, cu armele prezentate pentru onor... Îți aduci aminte „Albatros”?... ★

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Au trecut optsprezece ani. Și totuși, mama Ileana n-a uitat nimic. Tocmai ea să nu uite, lucrează acolo, la captorul de ars nisip pentru frîne și, în fiecare dimineață și seară, petrece sau întîmpină „Albatrosul”. I se pare că îl petrece și îl întîmpină pe Ion, pe Dumitru, ca să le spună: „Moartea voastră n-a fost în zadar... Iată cît de nou și de luminoasă a rămas Tarcăul... Uite, în zare, la Bicaz, se ridică hidrocentrala... Fumul care urcă deasupra munților și se vede chiar de-acîci de la noi, e de la fabrica de ciment... Mai la vale, scîlcesc în soare turlele de la Săvinești și Borești... Și parcă, în toate, strălucesc și luminile ochilor voștri... Doar și voi v-ați jertit pentru bucuria oamenilor... Cît despre mine, am vrut să luu mereu lîngă voi. Să vă înlocuiesc pe cîi se poate, pe linia aceasta care duce la Brateș, la Ardeluța, la Nichițiu și s-o însoțesc pe „Albatros” în drumurile ei, chiar dacă prezența mea nu constă decît în nisipul pe care-l presar pe șine, ca să se poată frîna... Muncesc, dragii mei, cu rîvna cu care ați fi muncit voi. Partidul m-a primit în rîndurile membrilor săi, așa cum, fără îndoială, v-ar fi primit și pe voi, cîndtînd în felul acesta jertfa voastră... Hai „Albatros”, — fluiere de plecare. „Drum bun, dragii mei!... Diseară vă aștept, așa ca atunci de mult, și așa ca întotdeauna...”

Et

tot ce poate fi mal firesc... tot ce poate fi mal firesc... tot ce poate fi mal firesc...

Institutul "Autobiografie"...

nedumerirea copilului, plinseze... nedumerirea copilului, plinseze...

Sau, intr-o alta poezie... Sau, intr-o alta poezie...

Peste asemenea tablouri... Peste asemenea tablouri...

dragoste pentru viala noua... dragoste pentru viala noua...

In timp ce Darie Novaceanu... In timp ce Darie Novaceanu...

MĂRTURIILE ale poeziei tinerilor

dragostea pentru viala noua... dragostea pentru viala noua...

In bibliotecă și laboratoare... In bibliotecă și laboratoare...

In timp ce Darie Novaceanu... In timp ce Darie Novaceanu...

dragostea pentru viala noua... dragostea pentru viala noua...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

le este și o imagine a... le este și o imagine a...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

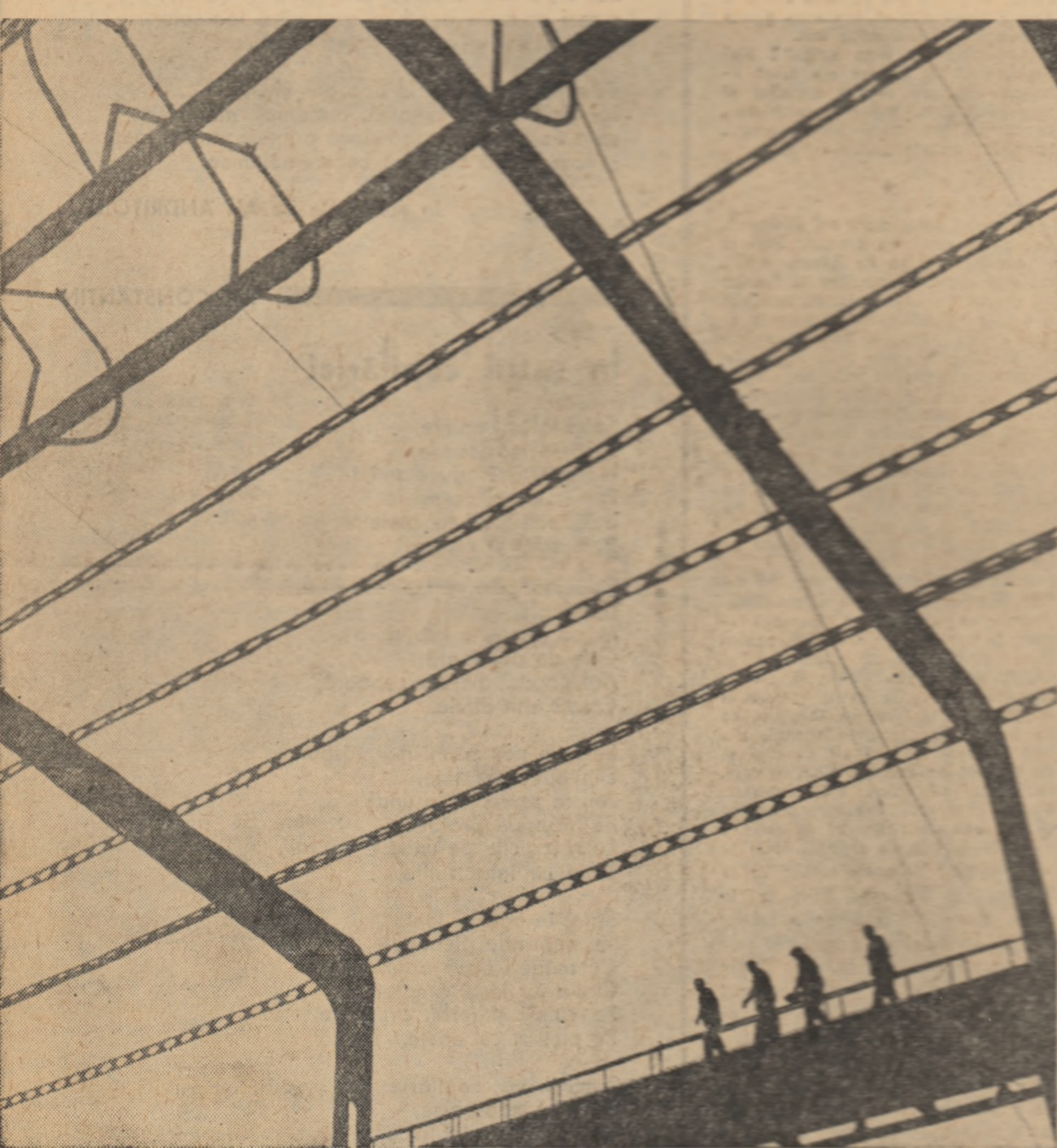
De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

De aproape o jumătate de an... De aproape o jumătate de an...

Dumitru MICU

Remus LUCA

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER... Inălțimi Foto: EDMUND HOFER...

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER... Inălțimi Foto: EDMUND HOFER...

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER

Inălțimi Foto: EDMUND HOFER... Inălțimi Foto: EDMUND HOFER...

Frumusețea devenirii

(Urmare din pag. 1)

fiindcă alit clasicismul cit și romantismul nu fuseseră decât... fiindcă alit clasicismul cit și romantismul nu fuseseră decât...

mulare de fapte (absolut necesar!) au poate dăruit la crearea... mulare de fapte (absolut necesar!) au poate dăruit la crearea...

GENERAJIA LUI AUGUST

(Urmare din pag. 2)

esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni... esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni...

GENERAJIA LUI AUGUST

(Urmare din pag. 2)

esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni... esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni...

GENERAJIA LUI AUGUST

(Urmare din pag. 2)

esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni... esența liricii noi, a liricii promovată de cei mai buni...

Pe meleagurile românești

„România, această necunoscută” își lăsa reportajul acum cîteva ani, un gazetar italian. Pentru occident, pentru țările aflate la cîteva sute de kilometri dincolo de hotarele noastre, România era, în cel mai bun caz, o noțiune geografică destul de relativă. Decenii întregi, în cabinetele diplomatice, în coloanele presei, popoarele din sud-estul Europei erau mai puțin cunoscute decît nebuloasa Andromeda. Se încurcau capitalele, țările erau situate pe alte coordonate. Pe urmă s-a născut petrolul. Presa apuseană s-a îmbogățit cu o cunoștință nouă: petrolul românesc. Și alții. Aceeași creație ignoranță, aceeași lipsă a dorinței de cunoaștere, același dispreț pentru viață și zînzurile unui popor.

Au trecut ani, a izbucnit un nou război mondial, s-a sfîrșit și după el s-au produs numeroase transformări în lume. Ele au cuprins și România și poporul român. Dar acolo pe malul Tameisei sau Polomacului chiar dacă se știa unde este situată geografic România și care-i capitala ei, se ignora mai

departe viața poporului, realizările sale dobîndite în eforturi grele și cu biruirea unor piedici puse chiar de cei care nu doreau să se cunoască.

Și au trecut iar ani. Poporul român și-a văzut de munca sa, a consolidat ordinea democratică, a realizat în mai puțin de două decenii lucruri pe care burghezia n-a fost în stare într-o sută de ani.

Au început să apară, în ultimii cîteva ani, prin părțile noastre emisări ai lumii ce nu ignora, care lăsa să se creadă că pe meleagurile noastre trăiesc niște înfocări ca prin cele mai ferite colțuri ale Țării de foc. Zărele burgheze din occident au strigat ani de zile că ceea ce spun călătorii obiectivi sau oaspeții noștri cu vederi progresiste, nu sînt fapte, realități ci propagandă. Și deodată acești emisari, gazetarii de la „Times” sau „New York Herald Tribune”, de la James Alsop la Drew Pearson au început să afirme uimii că aici, aproape de grile Dunării, se întîmplă în adevăr cîte ceva. În zărele occidentale au apărut, și drept ca contra inimii, unele recunoașteri. S-a vorbit despre ritmul ascendent al dezvoltării economice, despre construcțiile industriale și civile, despre litoral, despre oamenii veseli, bine îmbrăcați și bine

hrăniți care inundă străzile, despre... dar despre ce nu s-a vorbit! România a fost descoperită, pe paralela 45 în emisfera nordică. În ea trăiesc oameni în toată puterea civilității care construiesc case moderne (P. Underwood, „New York Times”) fabrici și uzine inexistente cu utilaj de înaltă tehnică (Camille Deleclos, „Lloyd Anversois”-Belgia) cu o agricultură mecanizată (Franz Stanprech „Wiener Zeitung”) cu o mișcare teatrală cu nimic inferioară teatrelor occidentale cu tradiție (Jean Darcant, directorul Institutului Internațional de Teatru) cu un studiu de filme la fel de modern ca și cele de la Hollywood (Shirley Mac Laine — artistă americană) și așa mai departe.

Articolele, declarațiile și spiciurile din presa occidentală pe care le reproducem în această pagină, dovedesc că România democratică-populară a fost descoperită, că realizările ei sînt recunoscute. Și această recunoaștere a fost și oameni ce n-au nici o legătură cu mișcarea comunistă sau progresistă. Ei au descoperit adevărul. La aceasta l-au obligat munca noastră, succesele noastre, prestigiul mereu crescînd al R.P.R. pe plan internațional.

Miguel Angel ASTURIAS
(Guatemala)

Progresul cucerește tot întinsul țării

Trebuie să încep prin a mărturisii că a străbate meleagurile acestei minunate țări este o plăcere, pentru mine și soția mea un vis împlinit. Ne legăm de mult cu gândul unei asemenea vizite și iată că acum realitatea se arată chiar peste așteptările noastre. În sîmbătă, cu adevărat, aș fi deplin de admirare, iar în zilele următoare să însoțesc.

Călătorul care sosește în București de pildă, este imediat surprins și captivat de înălțimea și de primii pași o capitală foarte frumoasă, cu un farmec particular.

Am văzut către sfîrșitul primăverii, și parcurile, grădini, casele, balconii, totul era așezat și de tranziția pînă în departe, oțelul era mărginit de petale. Este primul lucru care-ți vine în minte inevitabil atenția.

În același timp, ești prins de insolența străzii — un ritm trepidant și ordonat totodată, căci aerul este un șantier. Împreună cu parcurile, se înalță și înfloresc spre cer multitudinea de locuințe. Aici se constituie pe scară industrială, pînă în jurul Gării de Nord, grav bombardată în trecut, se ridică blocuri apartamente, străzi largi și spațioase, îngropate cu trezuit, vechile case scumpe.

În aceste case viu colorate, armonioase, simțind pun pretutindeni flori, semni ai bucuriei și veseliei lor.

Insolența aceasta caracterizează și viața culturală, îmbucurătoare de intensă. Și nu numai în București, ci și în alte centre, cum este Clujul. Este o viață care se manifestă în profunzime și în forme variate, foarte deosebite de ceea ce cunoaștem în alte țări. De pildă, am întâlnit adesea spectacole literare, spele la noi pe care de departe, unde avem doar publicații impampanate cu rezumate, spectori violente, tenii goale.

Aci am văzut păstrată formula autentică a unei asemenea reviste. Ea cuprinde opinii ale creatorilor asupra complexelor probleme artistice, impresii ale cunoscătorilor de literatură, precum și creații „pe viu”: fragmente de proză și poezie. Datorită eforturilor conjujate, poezia își găsește loc deplin și onorat în celulele literare, nu este o simplită de curioasă toleranță. Sînt reprezentate manifestări foarte personale, se caută cu sobrietate o expresie personală, totul vîndînd vitalitatea unei literaturi cu front larg.

Am văzut și numeroase muzee și ne-a copleșit, pur și simplu, Galeria de Artă din lăstul palat regal. Nu este vorba doar de un edificiu în care au fost agățate pe pereți tablouri. Aci, în partea distinsă de bombardamente, s-a clădit cu competență un edificiu special destinat expozițiilor. Are și un aspect deosebit: totul este acoperit de marmură albă sau în tonuri deschise, ogîndind astfel pînă și vizitatorului. Marmura luminoasă da o ambiție aparte și situază în palat mai mult în aer liber. Am vizitat sala picturii românești, și am văzut opere ale maștrilor romîni de la sfîrșitul secolului trecut și începutul acestuia, pînă binecunoscuta peste hotare. Am constat cu satisfacție că și artele plastice actuale conțin activ aceste tradiții valoroase. Am stat în aceste galerii ore întregi, neobșit, admirînd veritabile opere de artă. Săliile Galeriei de pictură universităţii au parţele unice: El Greco, Bruegel, Velasquez, Rembrandt.

Și în alte părți am admirat ansambluri interesante, dar trebuie să subliniez prezența unui muzeu unic în lume: Muzeul Satului, care permite cunoașterea evoluției locuinței românești de-a lungul secolelor, în fiecare casă au fost adunate și pătate operele cele mai demne de admirație ale maștrilor umili, plasate înlocuiri cum se aflau în trecut. În fiecare casă sînt reunite ustensilele țărânului, pescarului, exact cum trăia pe vremuri. Este deci o formulă menită să însușească locuitorul. Aci obiectele sînt reunite ca într-o familie — mobile, războaie de țesut, lazi de zestre — parcă continuă să trăiască viața familiei țărănești din alte timpuri, azi cînd țărânul român trăiește o etapă înaintată și dispune de toate elementele pentru a avea o viață complet fericită.

Am vizitat și Delta Dunării. Pe terasă avionului am văzut Bărăganul ca o uriasă tablă de șah, verde și galbenă. Fiindcă am avut norocul să vedem Delta Dunării, pot spune că noi avem în ochi imaginea altei delte: a Patronei, în care natura este nelucrată, covîrsind prin vegetația luxuriantă, dar haotică, prin sălbăticie.

Aci peisajul este admirabil, împregnat de o poezie liniștită, dar mai impresionantă este opera întreprinsă de guvernul Republicii Populare Romîne. Pînă în cele mai îndepărtate colțuri, îi s-au pus pescarilor la dispoziție tot ce este necesar pentru pescuit. Unde erau locuri secetoase sau bălți, azi există totul pentru o viață demnă, inclusiv preocupări literare: simpli pescari sau muncitori de la fabrica de conserve din Tulcea, mi-au pus întrebări privilegiate la crearea mea care arătau că de unii de familiarizați erau cu panorama literaturii actuale.

Pe canalul Sîntului Gheorghe, unde se pescuiesc sturionii faimoși pentru țere negre, totul este alb ca într-o climă. Nu folosesc nici o figură retorică — spun asta pentru că la bună distanță de București, se deslășoară o viață normală, civilizată, de muncă. În cele mai neînsemnate unghere am văzut în miezul nopții lumină electrică, dovadă că pescarul nu e nici o clipă uitat, că progresul cucerește tot întinsul Romîniei. Statul a introdus în Delta mașini moderne, care permit slujului să crească în fiecare an, pe milioane de hectare, creînd bazele unei mari bogății. Hîrta născută aci ajunge și la inusul edificii, întreprinderea Casa a Sîntului. Acolo am întâlnit realmente tot progresul existent în arta poligrafică. Există toate elementele pentru tipar, și totuși am aflat că nici aceste combinate și nici atele nu ajung pentru a satisface conținutul cererii de cărți, ziare și reviste, necesitate sete de cultură a poporului român.

Am înălțat probabil un calidoscop cam amestecat, impresii încă necristalizate, neamornizate într-un edificiu, cum va fi cartea la care am început să lucrez — dar mi se pare un lucru firesc, cînd minimele pagini este învînt în lăstare. La mîna temperatură a unei simple prietenii. Și, ceea ce consider că este lucrul cel mai însemnat și de pret, am lăsat să vorbească, în aceste impresii dezordonate, glasul inimii.

Lucrul cel mai impresionant sînt oamenii

Experiențe umane perfect valabile

René MAHEU
(director general ad-interim al UNESCO)

După vizita făcută în țara noastră, cineștii americani ne-au împărtășit impresii:

Shirley McLaine — actriță: Cred că am văzut în România în cînd sînt mai mult decît: vad mai mulți oameni dintr-o țară în șase luni. Am călătorit cu mașina, cu trenul, cu avionul, am văzut patru sau cinci orașe și am petrecut foarte bine. Am văzut lucruri despre care am citit dar pe care acum le-am văzut. Am văzut țara din care sînt foarte frumoasă. Cred că ar trebui făcute multe filme avînd ca fundal peisajul dv. Dar lucrul care m-a impresionat în toată această vizită sînt oamenii, poporul dv.

Jack Lemmon — actor: Aceasta a fost una dintre cele mai interesante experiențe din viața mea. Am văzut multe lucruri și am avut senzația că am descoperit în cîteva zile patru anotimpuri. Într-o zi am făcut plajă pe țărmul Mării Negre. În ziua următoare am trecut cu mașina prin mînt unde ningea. Cînd am trecut spre Transilvania am înțeles, și pot să spun că nu am văzut niciodată un din cele opt-nouă țări pe care le cunosc un peisaj mai frumos. Dar în afară de frumusețea naturii, din punct de vedere intelectual am fost impresionat de viața făcută la universitate, la teatru pe care le-am văzut. Lucrul cel mai important sînt oamenii. Immediat ne-am simțit ca acasă, n-am înțeles niciodată oameni care să fie mai prietenoși, mai calzi și mai politicoși.

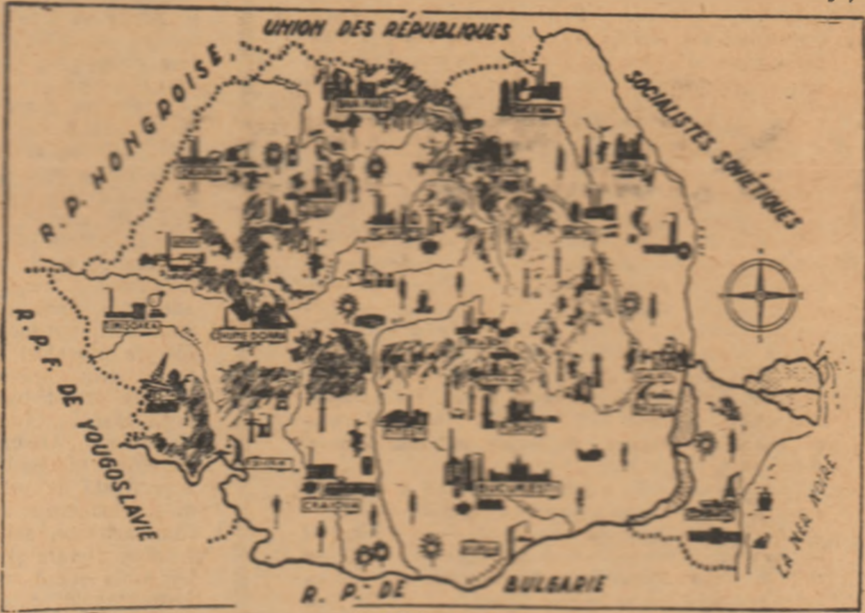
McCarthy — producător de filme: Am observat că în toate orașele vizitate există teatre cu un repertoriu care se ridică pînă la 27 de piese prin rotație. Aceasta înseamnă o ocupație pentru actori și un bun preț de pregătire pentru ei — lucru pe care nu îl avem și în țara noastră. Ar trebui să se vorbească despre frumusețea teatrelor. Cred că nimeni nu a văzut într-un timp atît de scurt atîtea teatre frumoase cît am văzut noi în România. Tînd seama de aceste condiții ale dezvoltării teatrului nu este de mirare că avînd și studii moderne care funcționează. Sperăm că va veni cîndva ziua cînd vom putea realiza o coproducție între cinematografiile americane și romîne.

Nos reportages à l'étranger

La Roumanie continue ses métamorphoses économiques

par Camille DELECLOS

II. En 1961, les exportations vers la Belgique ont été doublées

Carte de la Roumanie montrant les principales productions agricoles et les grands centres industriels.

Dr. Camille Deleclos, publicist, pregătește o carte despre țara noastră. Cîteva capitole au fost publicate în ziarul „Lloyd Anversois”, organ al finanței și industriei belgiene. În facsimil: titlul unuia dintre reportaje și harta reproducută de ziarul belgian.

„În România, mai tînt la București — un oraș foarte frumos și bine luminat în timpul nopții — pe care nu l-am întîlnit nicî în Milano și nici în Roma și mai apoi la Castelul Peleș din Sinaia, cu scutul semicircular de filologie care a avut loc aci, am cunoscut un număr însemnat de poeți, scriitori, filologi și filozofi din România. Oamenii încredințați în propria lor soartă pentru că pot să scrie fără preschinea grupurilor industriale, care în Apus tin în mîna „ambale chei ale inimii lui Frederic”.

Salvatore QUASIMODO
poet, laureat al premiului Nobel
(„Le ore” — Milano)

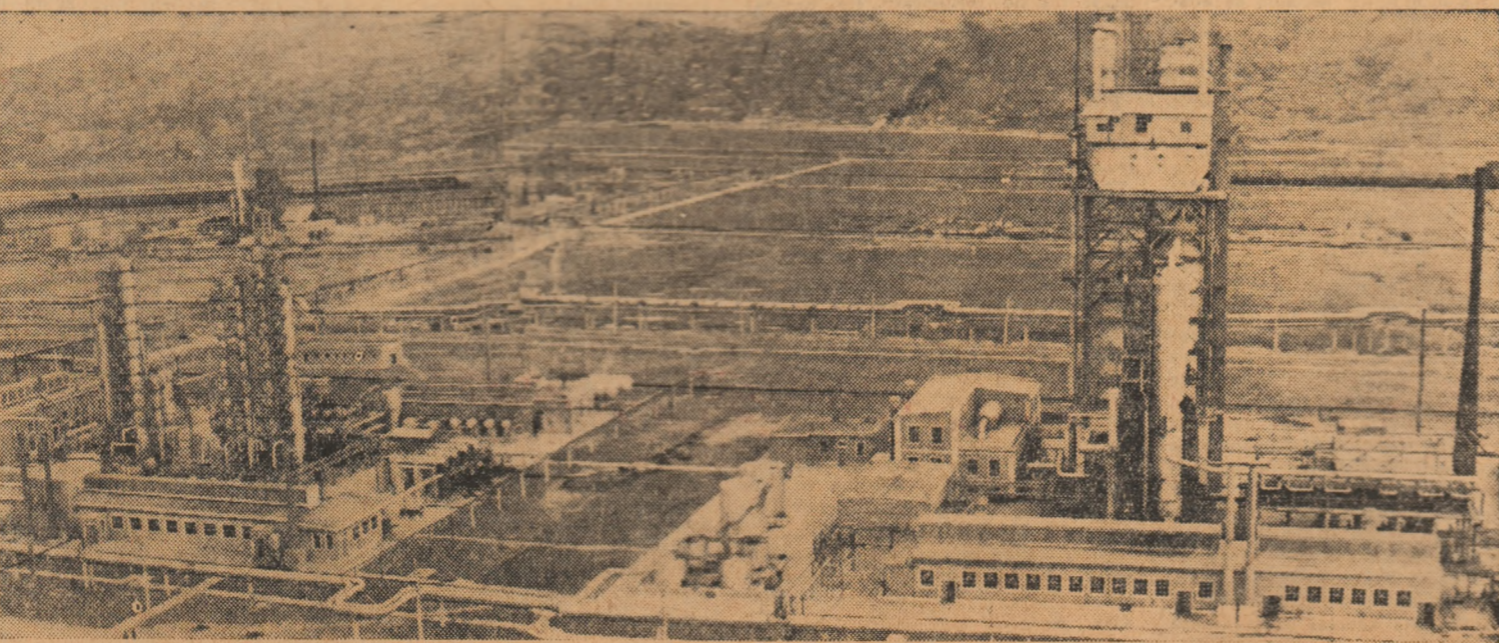
În primăria este al doilea mare în România — înainte de a începe programul modernizării industriei lui Caragiale, pentru care am fost invitat — am călătorit în jurul Bucureștilor. Este un oraș frumos, clădit pe teren de șes, cu multe spații verzi, între multe parcuri și lacuri. Îi străbat largi bulevarde cu reprezentabile case. Parcul, copacii lui înalți, cu frunzișurile umbrase, cu grădini de flori și împănate cu lumini umede, da Bucureștilor un deosebit farmec. Orașul este curat. Din primul moment cînd circuiți cineva în capitala românească vede că în jurul lui se desfășoară o intensă și planificată muncă de construcție. Așadar fenomenul am observat și în alte părți, la Cluj și la Constanța. Orașele se extind rapid și concomitent întregi cartiere noi se construiesc din nou cu imense blocuri pentru populație.

În clădirea deșartă în România nu ni s-a făcut propagandă ci numai prezentarea mării și a realizării noului stat, pe cît era posibil în cele două săptămîni de am stat acolo. Am făcut două excursii. Prima dată ne-am dus în sejururile Carpaților, trecînd prin minunata vale a Prahovei și am petrecut o noapte în rezervația oraș Brașov. La a doua excursie, trecînd pînă la feribotul de la Sinaia și Dobroea și am vizitat litoralul Mării Negre, petrecînd noaptea la Mamaia. De a doua zi rîndurile am stat în mari hoteluri turistice moderne, în cele mai bune condiții. Am vizitat muzee și castele medievale și monumente țării.

Pe litoralul Mării Negre am văzut stațiunile balneare pe care le construiesc statul pe mari pași care se întind pe multe zeci de kilometri. Aceste stațiuni balneare, care se adă la nord și sud de Constanța, sînt alături de aserenti din clădiri noi și moderne, adaptate pe mări însorite. Aici își petrec concediul de odihnă.

George TEOTOKAS
(Din articolele publicate în ziarul „To Vima”)

O intensă muncă de construcții

București: un imens șantier de construcție

Construit cu 500 de ani în urmă pe malurile Dimbovitiei și de către un cioban Bucur, cel puțin așa spune legenda, București — 1.300.000 loc. și 100 km suprafață — este azi un oraș în plină dezvoltare.

Planul său de înfăumșare urmărește 3 direcții: construirea cartierelor noi în jurul marilor întreprinderi, reconstruirea marilor piețe și marilor artere, adică construirea imobilelor pentru a acoperi terenurile libere.

Deja, în jurul Muzeului de Artă, vechiul Palat regal, am putut vedea un armonios ansamblu de zgîrie-nori, de 11 etaje care au țiguit din pămînt în 11 luni.

Sala de concert de 3.000 de locuri — de concepție foarte modernă, în jur este înconjurată de complexul de blocuri.

Grișia Rosie, Floreasca, construite în lungul unui lanț de mici lacuri, cartiere muncitorești sînt împodobite cu stațiuni de flori, păstrate cu îngrijire pentru că romînii nu pot trăi fără flori.

(Din reportajele publicate în „Voix du nord”-Lille)

Școala înaltei calificări

Reforma învățămîntului a deschis tînrilor mari posibilități pentru a deveni specialiști cu o înaltă calificare. Chiar statul a creat institute de învățămînt superior pentru ramurile industriale ale economiei naționale, situate în apropierea centrelor de specialitate.

Un exemplu: bazinul carbonifer de pe Valea Jiului este deservit de Institutul de mine din Petrosani, la Brașov se află un institut politehnic corespunzător industriei constructoare de mașini de aci, la Galați pe lângă șantierul naval se află un institut politehnic cu o secție pentru construcții de mașini, unele nave și o aita de tehnologia construcțiilor de mașini.

(„La conquista” — Roma)

bine întreținute și peste tot există în România, apar noi locuințe, pe locurile vechi care țărănești pe care le-au înlocuit, dar care sînt albe, curate și strălucitoare. Potrivit cifrelor oficiale, între anii 1950—1961 s-au construit sute de mii de case țărănești. În gospodăriile agricole colective (întreaga agricultură românească a fost pe deplin colectivizată) există la fiecare a șasea sau a șaptea familie de țărani o casă nouă.

În locurile de prum. Astfel, în contextul combinatului petrochimic de la Borzești, la nord de București și Galați, în locul unui sat, amuzic, a fost înălțat un oraș modern cu străzi asfaltate, un spital, un cîmin cultural, școli și cinematografe.

„(United States News and World Report)“

ALFRED MAGAZINER:

Fiecare a șasea familie de țărani dispune de o casă nouă

(„La conquista” — Roma)

Capitula Romîniei, Bucureștii, este în prezent vizit de turistii, al unui proiectant de urbanistică. Cu foarte multă grație se ridică complexul de locuințe ridicate între anul 1955 și pînă în prezent, care își merită pe deplin numele de „cartierul florilor” (Floreasca n.r.). Blocurile de locuințe din acest cartier sînt înconjurate de verdeață, iar străzile sale sînt foarte largi și deosebite transformate într-un parc, în mijlocul cărui se scîrbește în razele soarelui, apa unui lac. Cîș de noi sint parte cresc pînă la cer noile complexe de locuințe cu opt etaje, în care se trăiește în majoritatea cazurilor noi locatari încă înalte de finisarea clădirilor. Sosele bune de astăzi due în toate părțile țării și se pot face plăcută călătoria în România.

ALEX. KUCHEROV:

Belșug de alimente

Bucureștii are mari bulevarde și o intensă circulație. Parcurile înfrumusețează orașul. Aproape peste tot există parcuri și lărbă. Străzile sînt curate și

„(Der Tag” — Viena)

PAUL UNDERWOOD:
Turistul are ce vedea aici.

O regiune neobșitului pentru Europa, un rai sălbătic al păsărilor migratoare, al florilor, al animalelor sălbatice și al peștilor de toate sortile, aceasta este Delta Dunării din România, ultimul dar al marelui fluviu Dunărea, înainte de a dispărea în Marea Neagră.

Delta oferă o priveliște remarcabilă, dar ea nu este decît un din multiplele atracții pentru turiștii care vin în România. Există mîntii, lacuri și riuri, stațiuni balneare pe litoral și în regiuni rurale pitorești.

„(New York Times)“

Daniel CAZEL

COASTA DE AZUR a Mării Negre

Am părăsit Bucureștii la ora dejunului și soarele era deja în asfințit pe cînd apărea Constanța.

Dominînd portul, se desenează silueta unui far de concepție și adevărat revoluționară. Corpul acestuia este constituit dintr-o lungă și fină piramidă cu baza triunghiulară în vârful căreia se aplică, cu vîrf în jos, o altă piramidă, înclinată fața de celălalt unghi. În piața centrală, o statuie a lui Octavian aminteste că, exilat în antichitate din ordinul lui August, a murit aici marele poet al Metamorfozelor pe vremea cînd orașul se numea Tomis iar Marea Neagră, Pontus Euxin.

Încă patru kilometri pe o șosea largă, ajungem la Mamaia, stațiune balneară pe Coasta de Azur românească care mai cuprinde încă pe cea din Eforie și din Mangalia.

Perpendicular pe fisia de nisip fin, lungă de 5 km, cîldării paralelipipedice înalte de cîte 12 etaje și cu balcoane pictate în galben, în verde sau în albastru: acestea sînt hotelurile. Sau, mai exact, ansambluri de locuințe, restaurantele — construcții moderne unde domină sticla și betonul — fiind intercalate printre ele.

Delta Dunării, un paradis pentru păsări

La Tulcea, ne așteaptă vedeta care ne va conduce spre a vizita Delta Dunării, o întindere de 4.000 km² devenită o apreciabilă sursă de bogății pentru țară, mai ales după construirea uzinei pentru extragerea celulozei din Brăila, prima de acest gen din Europa. Mai departe, pornim pe brațul central al fluviului în lungul cărui se întînd șatele pescarilor. Dar curînd, primim trestii, lacuri și brațe moarte, pătrundem în interiorul întinse, păsări de trestie.

Luntrea noastră își croiește drum printre nuferi și ramurile joase ale sălciilor plîngătoare.

În apropiere, se ridică colonii de pelicanii, cormoranii, rațele, egrile sau berze. Nu se știe prin ce mister delte este paradisul păsărilor sosite din toate punctele globului!

Fete cochete

Este duminică, pe bulevardul Magheru, pe calea Victoriei sau în parcul Cișmigiu, în care imense orășenii și masive case formează o simfonie de albastru deschis și roșcat, se îngheșie o multime enormă, înără și veselă.

Tot Bucureștii de mai puțin de 20 de ani pare că și-a dat înțelegere în centru. Acolo, fetele în cochete rochii deschise sau pantaloni și șezare, și băieții în complezii bine croite se plimbă în grupuri oprindu-se uneori pentru a mîncă o înghețată de un leu. Trotuarele sînt negre de lume.

București: un imens șantier de construcție

Construit cu 500 de ani în urmă pe malurile Dimbovitiei și de către un cioban Bucur, cel puțin așa spune legenda, București — 1.300.000 loc. și 100 km suprafață — este azi un oraș în plină dezvoltare.

Planul său de înfăumșare urmărește 3 direcții: construirea cartierelor noi în jurul marilor întreprinderi, reconstruirea marilor piețe și marilor artere, adică construirea imobilelor pentru a acoperi terenurile libere.

Deja, în jurul Muzeului de Artă, vechiul Palat regal, am putut vedea un armonios ansamblu de zgîrie-nori, de 11 etaje care au țiguit din pămînt în 11 luni.

Sala de concert de 3.000 de locuri — de concepție foarte modernă, în jur este înconjurată de complexul de blocuri.

Grișia Rosie, Floreasca, construite în lungul unui lanț de mici lacuri, cartiere muncitorești sînt împodobite cu stațiuni de flori, păstrate cu îngrijire pentru că romînii nu pot trăi fără flori.

(Din reportajele publicate în „Voix du nord”-Lille)